

ŽEMĖS ŪKIO EKONOMINIŲ SĄSKAITŲ SUDARYMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Integruotų Žemės ūkio ekonominių sąskaitų (toliau – ŽŪES) sistema pateikia sistemingus, palyginamus ir išsamius ekonominės veiklos rodiklius, kuriuos galima naudoti kaip pagrindą veiklos rezultatų analizei, prognozėms ir ekonominės politikos priemonėms pagrįsti. ŽŪES sistema klasifikuojama pagal bendruosius kriterijus ir išdėstoma nuoseklia sąskaitų seka.

2. ŽŪES šalies lygmeniu sudaromos nuo 1995 m., o nuo 2023 m. šalies ir regioniniu lygmeniu.

3. Regioninės žemės ūkio ekonominės sąskaitos (toliau – RŽŪES) sudaromos taikant tuos pačius principus, apibrėžtis ir sąskaitų struktūrą kaip ir ŽŪES.

4. Metodikoje aprašomi pagrindiniai žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos, tarpinio vartojimo, pridėtinės vertės rodiklių įvertinimo tikslas, metodai pagrindinės sąvokos ir paaiškinimai, išvardijami reglamentuojantys teisės aktai, klasifikatoriai, statistinių duomenų šaltiniai, nurodomi rezultatų pateikimo vartotojams terminai ir būdai.

II SKYRIUS TIKSLAS

5. ŽŪES tikslas – sudaryti žemės ūkio ekonominių sąskaitų seką ir įvertinti žemės ūkio ir susijusių paslaugų veiklos produkciją, tarpinį vartojimą, sukurtą pridėtinę vertę, iš žemės ūkio veiklos gautas pajamas šalies ir regionų lygiu.

6. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra tarptautinės institucijos, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai, studentai ir moksleiviai. Duomenys naudojami Nacionalinėms sąskaitoms (NS) sudaryti.

7. Tiriamasis laikotarpis – kalendoriniai metai.

III SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR PAAIŠKINIMAI

8. Metodikoje vartojamos sąvokos, paaiškinimai:

8.1. **Augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veiklos, išskyrus veterinariją, produkcija** – tai žemės ūkiui būdingos ir ūkininkavimui artimos veiklos, atliekamos už atlygį arba pagal sutartį, produkcija;

8.1.1. **augalininkystės paslaugų veiklos produkcija** – tai žemės ūkiui būdinga ar ūkininkavimui artima veikla (tačiau nesusijusi su žemės ūkio produktų auginimu): laukų paruošimas, žemės ūkio augalų sėja, pasėlių priežiūra, apsauga nuo ligų ir kenkėjų, runkelių retinimas, vaismedžių genėjimas, melioracijos sistemų eksploatacija ir priežiūra. Taip pat įeina derliaus apdorojimo veikla, susijusi su žemės ūkio produktų paruošimu realizuoti pirminėje rinkoje (valymas, džiovinimas, rūšiavimas, pakavimas);

8.1.2. gyvulininkystės paslaugų veiklos produkcija – tai gyvulių sėklinimas, bandos priežiūros paslaugos, ganymo, narvelių paslaugos, gyvulių veisimas, auginimas ir produktyvumo skatinimas, avių kirpimas.

8.2. **Gamybos mokesčiai** – tai privalomi neatlygintini mokėjimai, kuriais valdžios sektorius arba ES institucijos apmokestina gamybą, prekių ir paslaugų importą, darbuotojų darbą, žemės, pastatų arba kito gamyboje naudojamo turto nuosavybę arba naudojimą. Šie mokesčiai yra mokami nepriklausomai nuo to, ar gaunamas pelnas. Gamybos mokesčiai yra skirstomi:

8.2.1. mokesčiai produktams – tai PVM, importo mokesčiai;

8.2.2. kiti gamybos mokesčiai – tai mokesčiai už nekilnojamąjį turtą, ilgalaikes gamybos priemones, aplinkos taršą, vandens išteklių naudojimą.

8.3. **Kompensacija darbuotojams** – tai visas atlyginimas pinigais ir/ar natūra, kurį darbdavys moka darbuotojui už jo darbą, atliktą per ataskaitinį laikotarpį. Jį sudaro bruto darbo užmokestis (pinigais ir/ar natūra) ir darbdavių privalomosios socialinės įmokos.

8.3.1. **Darbdavių socialinės įmokos** – tai darbdavių mokesčiai, įstatymuose ir sutartyse numatytos bei savanoriškos įmokos draudžiant darbuotojus nuo rizikos ir socialinių sunkumų. Šios socialinės įmokos mokomos draudikams (Valstybiniam socialinio draudimo fondui arba privatiems draudikams).

8.4. **Neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos produkcija** – tai veiklos rūšių, artimai susijusių su žemės ūkio gamyba, kai informacija apie produkcijos gamybą, tarpinio vartojimo ir kitus ekonominius rodiklius negali būti atskiriama nuo informacijos apie žemės ūkio gamybą, produkcija. Skiriamos tokios pagrindinės šios veiklos rūšys:

8.4.1. veikla, kuri yra žemės ūkio veiklos tąsa ir kuriai naudojami to paties žemės ūkio veiklos vieneto pagaminti žemės ūkio produktai (išaugintų produktų perdirbimas, rūšiavimas, pakavimas ir t. t.);

8.4.2. veikla, kuriai naudojama to paties žemės ūkio veiklos vieneto infrastruktūra, darbo jėga (kaimo turizmas, kaimo poilsis, mažmeninė prekyba išaugintais produktais ir t. t.).

8.5. **Renta** – tai mokėjimai nesukurto materialiojo turto (žemę ir žemės gelmių išteklius) savininkui už tai, kad jis leidžia tą turtą naudoti kitam gamintojui. ŽŪES šis straipsnis dažniausiai atitinka nuomos mokesčių, kurį žemės naudotojai moka žemės savininkams.

8.6. **Pagrindinio kapitalo vartojimas** – tai numatomas ilgalaikių gamybos priemonių nusidėvėjimas ir senėjimas per ataskaitinį laikotarpį kaip numanomos išlaidos kol ilgalaikis turtas nepakeičiamas nauju.

8.7. **Palūkanos** – tai mokėjimai už kapitalo paskolą. Jas sudaro paskolos vertės dalies procentais (nustatytos ar kt.) mokėjimai iš anksto nustatytais intervalais. ŽŪES palūkanos yra paskolų, suteiktų žemės ūkio gamintojui poreikiams tenkinti (pavyzdžiui, siekiant įsigyti žemės, pastatų, technikos, automobilių ar kitų įrenginių, net jeigu jie naudojami neatskiriamai ne žemės ūkio nepagrindinei veiklai), dalis.

8.8. **Pridėtinė vertė** – tai žemės ūkio veiklos rezultatas, gaunamas kaip žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos ir tarpinio vartojimo skirtumas.

8.9. **Subsidijos** – tai einamieji negražintini mokėjimai, kuriuos valdžios sektorius arba ES institucijos skiria gamintojams, norėdamos paveikti jų gamybos lygį, produktų kainas arba atlyginti už gamybą skatinančius veiksnius. Subsidijos yra skirstomos į subsidijas produktams ir kitas subsidijas gamybai:

8.9.1. subsidijos produktams – tai subsidijos mokamos žemės ūkio gamintojams konkrečios žemės ūkio produkcijos gamybai arba gamybos bei rinkos kainos skirtumui padengti;

8.9.2. kitos subsidijos gamybai – tai subsidijos, kuriomis gali pasinaudoti gamintojai užsiimdami žemės ūkio gamyba, išskyrus subsidijas produktams. Subsidijos skiriamos žemės ūkio gamybai, siekiant apsaugoti kultūrinį ir gamtos paveldą, skatinti turizmą konkrečiame regione arba apsaugoti dirvą nuo erozijos, reguliuoti gamtinių vandens šaltinių naudojimą arba kitaip daryti įtaką klimatui ir pan.

8.10. **Sutartinis ūkinis gyvūnas** – tai sutartinis matavimo vienetas, kuriuo apibendrintai išreiškiami įvairių kategorijų ūkiniai gyvūnai, kad būtų galima juos palyginti.

8.11. **Tarpinis vartojimas** – tai visų prekių ir paslaugų, naudojamų kaip gamybos proceso sąnaudos, vertė. Tarpinio vartojimo priskirtinos prekės ir paslaugos transformuojamos arba visiškai sunaudojamos gamybos procese.

8.12. **Bazinės kainos** – tai kainos, kurias gamintojas gauna iš pirkėjo už pagamintas prekes atėmęs bet kokius mokėtinus mokesčius ir pridėjęs bet kokias subsidijas produktams.

8.13. **Gamintojo kainos** – tai faktiškai susiklosčiusios atitinkamo laikotarpio kainos. Jas sudaro vidutinės žemės ūkio produktų supirkimo kainos bei neprekinės produkcijos gamybos ar išauginimo savikaina. Šios kainos taikomos žemės ūkio produkcijos apimties pokyčiams įvertinti.

8.14. **Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija** – tai visi per nagrinėjamą ataskaitinį laikotarpį pagaminti žemės ūkio produktai, išskyrus to paties veiklos vieneto pagrindinėse žemės ūkio veiklose pagamintą ir tarpiniam vartojimui skirtą produkciją (gyvuliams šerti naudojamo pieno ir per tą patį ataskaitinį laikotarpį išaugintų ir augalams auginti naudojamų sėklų), augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veiklos ir neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos rūšių produkcija;

8.14.1. žemės ūkio produkcija – tai žemės ūkio augalų derliaus, daugiamečių sodinių produkcija, gyvulių ir paukščių auginimo produkcija ir gauti gyvulininkystės produktai.

IV SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

9. ŽŪES sudarymą reglamentuojantys teisės aktai:

9.1. 2003 m. gruodžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 138/2004 dėl žemės ūkio ekonominių sąskaitų Bendrijoje su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2024 m. rugsėjo 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2024/3102.

9.2. Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymas.

9.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 3 d. nutarimas NR. 1218 „Dėl atskaitomybės už Europos Sąjungos nuosavus išteklius ir funkcijų paskirstymo taisyklių patvirtinimo“.

9.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 16 d. nutarimas Nr. 569 „Dėl Lietuvos makroekonominės ir su ja susijusios statistikos rengimo“.

V SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

10. ŽŪES sudarymui naudojamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio

direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“. EVRK 2 red. paskelbtas Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt. → Klasifikatoriai.

11. Teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius (NUTS).

VI SKYRIUS TIRIAMOJI VISUMA, ELEMENTŲ APRĖPTIS, SKAIČIUOJAMI (VERTINAMI) PARAMETRAI

12. Tiriamaoji visuma apima visų nuosavybės formų šalies subjektus, gaminančius žemės ūkio produkciją, teikiančius paslaugas žemės ūkio produkcijos gamintojams.

13. Įvertinama per ataskaitinius metus gauta visa žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija (mln. eurų): išauginta ir pagaminta žemės ūkio produkcija, suteiktų augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų, neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos rūšies produkcija, tarpinis vartojimas jai pagaminti ir pridėtinė vertė.

14. Geografinė aprėptis – ŽŪES rodikliai įvertinami šalies, regionų lygiu.

15. Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija, tarpinis vartojimas ir pridėtinė vertė įvertinami mln. eurų.

VII SKYRIUS TAIKOMI METODAI

16. ŽŪES sudaromos pagal Eurostato nustatytą metodiką. Ataskaitinių metų (n-1) rodiklių vertinimas atliekamas n metų rugsėjo mėn.

17. ŽŪES grindžiamos tarpusavyje susijusių sąskaitų seka ir suteikia galimybę fiksuoti ekonominius sandorius bei pinigų srautus. ŽŪES yra pagrįstos ekonominės veiklos rūšies sąvoka, sistemą sudaro trys sąskaitos iš einamųjų sąskaitų sekos: gamybos, pajamų formavimo, verslo pajamų:

Gamybos sąskaita:

$$B.1g = P.1 - P.2$$

$$B.1n = P.1 - P.2 - P.51c$$

čia: B.1g – bendroji pridėtinė vertė,

B.1n – grynoji pridėtinė vertė,

P.1 – produkcija,

P.2 – tarpinis vartojimas,

P.51c – pagrindinio kapitalo vartojimas.

Pajamų formavimo sąskaita:

$$B.2n = B.1n - D.29 + D.39$$

$$B.3n = B.1n - D.1 - D.29 + D.39$$

čia: B.2n – grynasis likutinis perteklius,

B.3n – grynosios mišriosios pajamos,

D.1 – kompensacija darbuotojams,

D.29 – kiti gamybos mokesčiai,

D.39 – kitos subsidijos gamybai.

Verslo pajamų sąskaita:

$$B.4n = B.3n + D.41 - D.41 - D.45$$

čia: B.4n – grynosios verslo pajamos,

D.41 – gautos palūkanos (+)/sumokėtos palūkanos (-)

D.45 – sumokėta renta.

18. Gamybos sąskaita susijusi su gamybos procesu, ir sudaryta iš išteklių, kurioje apskaitoma pagaminta produkcija, ir panaudojimas, kurioje apskaitomas tarpinis vartojimas. Žemės ūkio produkcija apima visus gaminius, kuriuos žemės ūkio subjektai pagamina per ataskaitinį laikotarpį, išskyrus to paties veiklos vieneto pagrindinėse žemės ūkio veiklose pagamintą ir tarpinio vartojimo skirtą produkciją (gyvuliams šerti naudojamo pieno ir per tą patį ataskaitinį laikotarpį išaugintų ir augalams auginti naudojamų sėklų), augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veiklos ir neatskiriamų ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos rūšių produkciją. Pridėtinė vertė tai balansuojantis straipsnis, apskaičiuojamas iki arba po pagrindinio kapitalo vartojimo (bendroji arba grynoji pridėtinė vertė).

19. Pajamų formavimo sąskaita skirta, kaip iš gamybos proceso sukurtos pajamos paskirstomos gamybos veiksnams: darbui (kompensacijai darbuotojams) ir valdžios sektoriui (mokesčiai bei subsidijos). Balansuojantis straipsnis – likutinis perteklius arba mišriosios pajamos.

20. Verslo pajamų sąskaita leidžia nustatyti verslo pajamas, kurios atitinka iš grynujų mišriųjų pajamų atėmus gautas/sumokėtas palūkanas, sumokėtą rentą.

VIII SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

21. ŽŪES rodikliai vertinami remiantis statistinių tyrimų statistine informacija ir administraciniais duomenų šaltiniais. Pagrindiniai statistinių duomenų šaltiniai:

21.1. Valstybės duomenų agentūros atliekamų statistinių tyrimų statistinė informacija:

21.1.1. Ūkinių gyvūnų skaičius ir gyvulininkystės produktų gamybos statistinis tyrimas;

21.1.2. Žemės ūkio augalų plotų, derliaus ir derlingumo statistinis tyrimas;

21.1.3. Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos, tarpinio vartojimo ir pridėtinės vertės, produkcijos apimties indeksų statistinis tyrimas;

21.1.4. Augalininkystės ir gyvulininkystės produktų natūriniai balansai;

21.1.5. Žemės ūkio produkcijos supirkimas, vidutinės supirkimo kainos ir jų indeksų statistinis tyrimas;

21.1.6. Žemės ūkio produkcijos gamybos reikmėms įsigytų prekių ir paslaugų kainų indeksų statistinis tyrimas;

21.1.7. Žemės ūkio surašymo statistinis tyrimas;

21.1.8. Žemės ūkio struktūros statistinis tyrimas;

21.1.8. Gyventojų užimtumo statistinis tyrimas;

21.1.9. Darbo užmokesčio statistinis tyrimas;

21.1.10. Nacionalinių sąskaitų duomenys.

21.2. VĮ Žemės ūkio duomenų centro atliekamų statistinių tyrimų statistinė informacija:

21.2.1. Žemės ūkio bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių gamybinių-finansinių rodiklių statistinis tyrimas;

21.2.2. Ūkio tvarumo duomenų tinklo statistinis tyrimas;

21.3. Nacionalinės mokėjimo agentūros statistinė informacija apie paramą:

21.3.1. Tiesioginės išmokos žemdirbiams iš specialiųjų tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programos (ES ir nacionalinės lėšos).

IX SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

22. Vadovaujantis ES ŽŪES metodologiniu vadovu, žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija, tarpinis vartojimas, pridėtinė vertė vertinami naudojant statistinių tyrimų statistinę informaciją bei administracinius duomenis. Tyrimai, paminėti metodikos VIII skyriuje, reglamentuojami ES ir nacionaliniais teisės aktais, atitinka juose keliamus kokybės reikalavimus.

23. Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos, tarpinio vartojimo, pridėtinė vertės rezultatai lyginami su ankstesnių metų rezultatais, analizuojami. Esant nukrypimams, aiškinamasi jų priežastys. Nustačius netikslumus, atliekamas redagavimas.

24. Paskelbus statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, atnaujinami metainformacijos aprašai, kuriuose pateikiama informacija apie statistinių rodiklių kokybę pagal šias charakteristikas: reikalingumą, patikimumą, savalaikiškumą ir punktualumą, palyginamumą ir suderinamumą.

X SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS

25. Lietuvos socialinių mokslų centras, rengdamas ir skelbdamas statistinę informaciją visiškai užtikrina respondentų (namų ūkių, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų statistinio stebėjimo vienetų) teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta Lietuvos socialinių mokslų centro intelektualinės nuosavybės valdymo, naudojimo ir disponavimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos socialinių mokslų centro direktoriaus 2021 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. V-29.

26. Statistinių duomenų konfidencialumas užtikrinamas 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759.

XI SKYRIUS STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR KITI TEORINIAI PAAIŠKINIMAI

27. Žemės ūkio produkcijos vertė to meto kainomis skaičiuojama atitinkamo produkto kiekį padauginus iš jo kainos pagal formulę:

$$\mathit{ŽŪEVP}^n = \sum p_i^n \times q_i^n$$

čia:

$\mathit{ŽŪEVP}^n$ – žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos vertė n metais;

p_i^n – i-ojo produkto kaina n metais;

q_i^n – i-ojo produkto pagamintas kiekis n metais;

28. Produkcija įvertinama bazinėmis ir gamintojo kainomis. Bazinė kaina atitinka sumą, kurią gamintojas gauna iš pirkėjo už pagamintą prekę ar paslaugos vienetą, atėmus visus mokėtinus mokesčius produktams bei pridėjus visas subsidijas produktams, susijusias su produkto vieneto gamyba ar pardavimu.

29. ŽŪES sudarymui naudojami natūriniai atskirų žemės ūkio produktų balansai: mėsos, pieno, kiaušinių, grūdų pagal jų rūšis, rapsų, linų, bulvių, cukrinių runkelių, vaisių ir daržovių bei kitų produktų balansai. Kiekvieno produkto balansinių eilučių duomenys įrašomi į atitinkamas ŽŪES skaičiavimo lentelės eilutes: atsargos metų pradžioje, produkcijos gamyba, eksportas, sėklos, nuostoliai, pašarai, pardavimas, vartojimas savo poreikiams ir atsargos metų pabaigoje.

30. Tarpinio vartojimo išlaidų elementų įvertinimas atliekamas, kai atitinkamos išlaidos susidariusios vienam hektarui pasėlio plotui arba vienam sutartiniam ūkiniam gyvūnui perskaičiuojamos visai visumai.

30.1. skaičiuojant sėklas, trąšas, augalų apsaugos priemonės, energijos sąnaudas, įrengimų, įrankių bei ūkinių pastatų priežiūrą ir remontą visų pirma nustatomos vidutinės išlaidos pasėlių ploto vienetui (vienam hektarui) ir dauginama iš pasėlių ploto visuose ūkiuose.

30.2. skaičiuojant pašarus, veterinarines išlaidas, nustatomos išlaidos vienam sutartiniam ūkiniam gyvūnui ir remiantis gautu rezultatu apskaičiuojamos išlaidos visam ūkinių gyvūnų skaičiui ūkiuose.

30.3. netiesiogiai apskaičiuotos finansinio tarpininkavimo paslaugos įvertinami remiantis NS informacijos pagrindu.

31. Pridėtinės vertės – žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos vertės ir tarpinio vartojimo vertės skirtumas. Pridėtinė vertė yra pagrindinis ekonomikos (gamybos šakos) produktyvumo matas.

32. Pagrindinio kapitalo vartojimas, bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas, įvertinami remiantis NS informacijos pagrindu.

33. Subsidijos ir kitos subsidijos gamybai įvertinamos remiantis NMA informacijos pagrindu.

34. Kompensacija darbuotojams įvertinimas atliekamas pagal vidutinį mėnesinį darbo užmokestį ir jų sąlyginį darbuotojų skaičių bei darbdavių socialinės įmokas.

35. Sumokėtos rentos įvertinimas atliekamas, kai nustatomos atitinkamos išlaidos susidariusios vienam hektarui nuomojamo pasėlio ploto ir dauginama iš nuomojamo pasėlio ploto visuose ūkiuose.

36. ŽŪES rodiklių skaičiavimo lentelė pateikiama metodikos 1 priede.

37. ŽŪES palyginamosiomis n-1 metų bazinėmis kainomis vertinimas atliekamas taikant kainų ir apimtys indeksus. Produkcijos apimtys indeksas naudojant Laspeireso formulę, prekių ir paslaugų kainų indeksas – naudojant Paasche formulę.

37.1. Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos n-1 metų vertė yra apskaičiuojama kiekvieno produkto n metų kiekį padauginus iš n-1 metų kainų (absoliučios kainos).

$$\check{Z}\check{U}EVP^{n-1} = \sum q_i^n \times p_i^{n-1}$$

čia:

$\check{Z}\check{U}EVP^{n-1}$ – žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos n-1 metų vertė;

q_i^n – atitinka i-ojo produkto kiekį, apskaitytą n metais;

p_i^{n-1} – atitinka i-ojo produkto kainą, apskaitytą n-1 metais.

37.2 Subsidijų n-1 metų vertė yra apskaičiuojama atitinkamų produktų gamintojų kainomis apimties indeksais pagal Laspeireso formulę:

$$S^{n-1} = S^n \times I_Q^L$$

čia:

S^n – subsidijų vertė n metais;

S^{n-1} – subsidijų vertė, išreikšta n-1 metų kainomis;

I_Q^L – produkcijos apimties indeksas.

37.3. Tarpinio vartojimo n-1 metų vertė yra apskaičiuojama kiekvieną tarpinio vartojimo n metų elementą padalinus iš žemės ūkio produkcijos gamybos reikmėms įsigytų prekių kainų indekso pagal Paasche kainų formulę:

$$TV^{n-1} = \sum \frac{TV^n}{I_P^P}$$

čia:

TV^{n-1} – tarpinio vartojimo vertė n-1 metais;

TV^n – i-tojo tarpinio vartojimo elemento vertė n metais;

I_P^P – atitinkamo tarpinio vartojimo elemento kainų indeksas.

37.4. Pridėtinė vertė, išreikšta palyginamosiomis praėjusių (n-1) metų kainomis, apibrėžiama kaip produkcijos, įvertintos n-1 metų kainomis, ir tarpinio vartojimo, įvertinto n-1 metų kainomis, skirtumas.

37.5. Pagrindinio kapitalo vartojimas ir bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas (n-1 metų vertė) įvertinami remiantis NS informacijos pagrindu.

37.6. Kompensacija darbuotojams, žemės ūkyje netiesiogiai apskaičiuotoms finansinio tarpininkavimo paslaugoms, kitiems gamybos mokesčiams, kitoms subsidijoms gamybai, rentai, sumokėtoms ir gautoms palūkanoms taikomas indeksas 1.

XII SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

38. Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos, tarpinio vartojimo, pridėtinė vertės statistiniai rodikliai teikiami Valstybės duomenų agentūrai.

39. ŽŪES statistinė informacija teikiama Eurostatui naudojant Eurostato nustatytas duomenų perdavimo priemones

40. Statistinė informacija skelbiama:

40.1 pagal Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą Oficialiosios statistikos portalo kalendorių (osp.stat.gov.lt → Kalendorius).

40.2. Lietuvos socialinių mokslų centro Ekonomikos ir kaimo vystymo instituto interneto svetainėje www.ekvi.lt (lapkričio mėn.);

40.3. Eurostato duomenų bazėje

XIII SKYRIUS NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

41. [Europos Sąjungos žemės ūkio ekonominių sąskaitų vadovas 2024: Eurostatas. Interneto prieiga](#)

XIV SKYRIUS PRIEDAS

42. ŽŪES sudarymo lentelė.

XVSKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos

---

Parengė:
Lietuvos socialinių mokslų centro
Ekonomikos ir kaimo vystymo instituto
Išteklių ekonomikos skyrius

ŽŪES SUDARYMO LENTELĖ

Straipsnis	Kintamųjų sąrašas	ŽŪES			RŽŪES		
		ataskaitinių metų duomenys					
		Kiekis	Kaina	Iš viso (Mln. eurų)	Kiekis	Kaina	Iš viso (Mln. eurų)
1	2	3	4	5 = 3 x 4	6	7	8 = 6 x 7
01	Javai	–	–	$\sum(01.1+...+01.7)$	–	–	$\sum(01.1+...+01.7)$
01.1	kviečiai			= 3 x 4			= 6 x 7
01.2	rugiai			–“–			–“–
01.3	miežiai			–“–			–“–
01.4	Avižos ir vasarinių javų mišiniai			–“–			–“–
01.5	kukurūzai			–“–			–“–
01.7	kiti javai			–“–			–“–
02	Augalai perdirbimui	–	–	$\sum(02.1+...+02.5)$	–	–	$\sum(02.1+...+02.5)$
02.1	aliejinių augalų sėklos ir vaisiai	–	–	$\sum(02.1.1+...+02.1.4)$	–	–	$\sum(02.1.1+...+02.1.4)$
02.1.1	rapasai			= 3 x 4			= 6 x 7
02.1.4	kitų aliejinių augalų sėklos			–“–			–“–
02.2	ankštiniai augalai			–“–			–“–
02.4	cukriniai runkeliai			–“–			–“–
02.5	kiti pramoniniai augalai	–	–	$\sum(02.5.1+02.5.3)$	–	–	
02.5.1	pluoštiniai augalai			= 3 x 4	–	–	–
02.5.3	kiti pluoštiniai augalai (linai)			–“–	–	–	–
03	Augalai pašarui	–	–	$\sum(03.1+...+03.3)$	–	–	$\sum(03.1+...+03.3)$
03.1	kukurūzai pašarui			= 3 x 4			= 6 x 7
03.2	pašariniai runkeliai ir šakniavaisiai			–“–			–“–
03.3	kiti augalai pašarui			–“–			–“–
04	Daržovės, medelynų ir želdinių augalai	–	–	$\sum(04.1+04.2)$	–	–	$\sum(04.1+04.2)$
04.1	daržovės			= 3 x 4			= 6 x 7
04.2	sodiniai ir gėlės	–	–		–	–	
05	Bulvės			= 3 x 4			= 6 x 7
06	Vaisiai ir uogos			–“–			–“–
09	Kiti augaliniai produktai	–	–		–	–	
10	Augalininkystės produkcija	–	–	$\sum(01+...+09)$	–	–	$\sum(01+...+09)$
11	Gyvuliai ir paukščiai			$\sum(11.1+...+11.6)$			$\sum(11.1+...+11.6)$
11.1	galvijai			= 3 x 4			= 6 x 7
11.2	kiaulės			–“–			–“–
11.3	arkliai			–“–			–“–
11.4	avys ir ožkos			–“–			–“–
11.5	paukščiai			–“–			–“–
11.6	kiti gyvuliai	–	–		–	–	
12	Gyvulių auginimo produktai	–	–	$\sum(12.1+...+12.3)$	–	–	$\sum(12.1+...+12.3)$
12.1	pienas			= 3 x 4			= 6 x 7
12.2	kiaušiniai			–“–			–“–

Straipsnis	Kintamųjų sąrašas	ŽŪES			RŽŪES		
		ataskaitinių metų duomenys					
		Kiekis	Kaina	Iš viso (Mln. eurų)	Kiekis	Kaina	Iš viso (Mln. eurų)
12.3	kiti gyvulininkystės produktai	-	-		-	-	
13	Gyvulininkystės produkcija	-	-	$\Sigma(11+12)$	-	-	$\Sigma(11+12)$
14	Žemės ūkio produkcija	-	-	$\Sigma(10+13)$	-	-	$\Sigma(10+13)$
15	Augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų produkcija	-	-		-	-	
16	Žemės ūkio ir paslaugų produkcija	-	-	$\Sigma(14+15)$	-	-	$\Sigma(14+15)$
17	Neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos produkcija	-	-		-	-	
18	Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija	-	-	$\Sigma(16+17)$	-	-	$\Sigma(16+17)$
19	Tarpinis vartojimas	-	-	$\Sigma(19.01+...+19.11)$	-	-	$\Sigma(19.01+...+19.11)$
19.01	Sėklos ir sodmenys	-	-		-	-	
19.02	Energija, tepalai	-	-		-	-	
19.03	Trąšos ir dirvožemio gerinimo medžiagos	-	-		-	-	
19.04	Augalų apsaugos priemonės	-	-		-	-	
19.05	Veterinarinės išlaidos	-	-		-	-	
19.06	Pašarai	-	-		-	-	
19.06.2	-pašarai, įsigyti ne iš žemės ūkio ekonominės veiklos rūšies subjektų	-	-		-	-	
19.06.3	-toje pačioje valdoje pagaminti ir suvartoti pašarai	-	-		-	-	
19.07	Įrengimų ir įrankių priežiūra ir remontas	-	-		-	-	
19.08	Pastatų priežiūra ir remontas	-	-		-	-	
19.09	Augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų produkcija	-	-		-	-	
19.10	Finansinio tarpininkavimo paslaugos	-	-		-	-	
19.11	Kitos prekės ir paslaugos	-	-		-	-	
20	Bendroji pridėtinė vertė bazinėmis kainomis	-	-	$\Sigma(18-19)$	-	-	$\Sigma(18-19)$
21	Pagrindinio kapitalo vartojimas	-	-	$\Sigma(21.1+...+21.4)$	-	-	
21.1	įrenginiai	-	-		-	-	-
21.2	pastatai	-	-		-	-	-
21.3	sodiniai	-	-		-	-	-
21.4	kita	-	-		-	-	-
22	Grynoji pridėtinė vertė	-	-	$\Sigma(20-21)$	-	-	$\Sigma(20-21)$
23	Kompensacija darbuotojams	-	-		-	-	
24	Kiti gamybos mokesčiai	-	-		-	-	
25	Kitos subsidijos gamybai	-	-		-	-	
26	Gamybos veiksnų pajamos	-	-	$\Sigma(22-24+25)$	-	-	$\Sigma(22-24+25)$
27	Grynasis likutinis perteklius/mišrios pajamos	-	-	$\Sigma(22-23-24+25)$	-	-	$\Sigma(22-23-24+25)$

Straipsnis	Kintamųjų sąrašas	ŽŪES			RŽŪES		
		ataskaitinių metų duomenys					
		Kiekis	Kaina	Iš viso (Mln. eurų)	Kiekis	Kaina	Iš viso (Mln. eurų)
28	Sumokėta nuoma	–	–		–	–	
29	Sumokėtos palūkanos	–	–		–	–	
30	Gautos palūkanos	–	–		–	–	
31	Grynosios verslo pajamos	–	–	Σ(27-28-29-30)	–	–	Σ(27-28-29-30)
38	Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius, tūkst.	–	–	Σ(38.1+38.2)	–	–	–
38.1	Šeimos narių, dirbančių savo ūkyje, skaičius, tūkst.	–	–		–	–	–
38.2	Samdomųjų darbuotojų skaičius, tūkst.	–	–		–	–	–
32	BPKF (žemės ūkio produktai)	–	–	Σ(32.1+32.2)	–	–	
32.1	BPKF (sodiniai)	–	–		–	–	–
32.2	BPKF (gyvuliai)	–	–		–	–	–
33	BPKF (ne žemės ūkio produktai)	–	–	Σ(33.1+33.2+33.3)	–	–	
33.1	BPKF (medžiagos)	–	–		–	–	–
33.2	BPKF (pastatai)	–	–		–	–	–
33.3	BPKF (kita)	–	–		–	–	–
34	Bendrasis pagrindinio kapitalo formavimas	–	–	Σ (32+33)	–	–	Σ (32+33)
35	Grynasis pagrindinio kapitalo formavimas	–	–	Σ (34–21)	–	–	Σ (34–21)
36	Atsargų pokyčiai	–	–		–	–	
37	Kapitalo pervedimai	–	–	Σ(37.1+37.2)	–	–	
37.1	Dotacijos investicijoms	–	–		–	–	–
37.2	Kiti kapitalo pervedimai	–	–		–	–	–